El PSC, motor del debat del socialisme espanyol

Reflexionar per renovar-se

Les jornades de reflexió i debat, organitzades pels socialistes catalans sota el títol "Nous horitzons de progrés per a Espanya", van ser una mostra de la voluntat del PSC d'esdevenir protagonista i promotor de la renovació del discurs socialista a tot l'estat.

La primera fila dels socialistes catalans. D'esquerra a dreta: Raimon Obiols, Narcís Serra, Joan Raventós, Pasqual Maragall i Jordi Solé Tura. ARXIU

És la primera vegada que des de l'àmbit català, un partit afronta una reflexió sobre el futur d'Espanya". Amb aquestes paraules, el president del Partit dels Socialistes de Catalunya, Joan Raventós, obria les jornades de reflexió i de debat del seu partit. Amb la voluntat de "recuperar una més gran i més bona relació amb els ciutadans" i amb el desig, "en nom de tots els socialistes catalans, que aquestes jornades tinguin continuïtat en altres territoris d'Espanya, de manera que permetin de prosseguir el diàleg". El PSC doncs, es planteja la necessitat de rellançar i renovar el discurs, no sols a casa seva, sinó a tot l'estat, i d'alguna manera en vol ser pioner i esdevenir "la branca viva del socialisme espanyol", tal com va definir significativament Javier Solana el PSC. Per aconseguir-ho, va reunir durant quatre dies una cartellera de luxe: la seva cúpula, destacats membres del govern espanyol, representants del món empresarial i sindical, i alts càrrecs de l'administració central i municipal, per debatre els "Nous horitzons de progrés per a Espanya".

Es tractava, mirant de reüll l'efecte Clinton, de presentar projectes per a l'Espanya dels 90, posant l'èmfasi principal en la competitivitat econòmica i en la integració europea, però també de parlar de la "lletra menuda", com deia Maragall, a fi d'acostar el discurs polític a la societat. Un objectiu ambiciós en un moment delicat del socialisme, immers en les denúncies de corrupció a nivell estatal, i en un replantejament del seu lideratge al Principat, després de la renúnica d'Obiols a tornar a presentar batalla per la presidència de la Generalitat. Seguides per unes cinc-centes persones, la majoria catalans de Madrid i del Principat, però d'una heterogeneïtat situada entre el militant de base i l'alt càrrec de l'administració central, passant per l'empresari o el professor d'universitat, al llarg de totes les sessions es va fer sentir la necessitat de recuperar la credibilitat de la política, la importància del diàleg i, més concretament, la necessitat de renovar el discurs socialista i el partit i tot. En definitiva, fer ara, també al PSOE, el que havia proposat Obiols per als socialistes catalans després de les eleccions autonòmiques.

lisme. Alhora, possibilita que cada poble gaudesca d'autonomia política i financera".

¿ON ÉS LA NOSTRA INDÚSTRIA?

Tanmateix, en l'anàlisi que l'oposició fa de la indústria valenciana, populars i regionalistes presenten front comú en la defensa de les posicions de la dreta econòmica, i EUPV fa, emperò, la seua crítica des d'altres plantejaments.

RAFA GIL

Pedro Agramunt (PP): "Nosaltres no defensem la recaptació de tot l'IRPF, perquè, a més de valencians, som espanyols."

Segons Pedro Agramunt, portaveu del PP, l'intervencionisme i l'elitisme potenciat per la Generalitat des de l'IMPIVA son les característiques de la política industrial del govern Lerma. Per Agramunt, el Consell ha fet una "política de campanar. S'han malgastat els diners invertintlos en Sepivas, Impivas i en un Parc Tecnològic que no té ni un client".

Agramunt afirma que "la política socialista no té futur. Es parla molt de l'increment de llocs de treball, però la realitat són els resultats. Els socialistes s'han carregat la capacitat industrial de la Comunitat Valenciana i ara els sectors tradicionals de la nostra indústria s'enfronten a un present i a un futur molt negres".

En coincidència amb Agramunt, el regionalista Villalba censura a la Generalitat valenciana que no haja ofert a l'empresa xicoteta i mitjana "ajudes suficients per a facilitar la competitivitat amb altres economies; ni en insfrastructures ni en projecció comercial". Villalba critica la burocràcia de l'IMPIVA i diu que la política feta des d'aquesta entitat "no ha tingut el resultat grandiloqüent que Lerma i Reche (conseller d'Indústria) havien vaticinat".

Des de l'esquerra, Albert Taberner, si bé coincideix a censurar l'abandonament en què es troba la indústria valenciana, discrepa de PP i UV en la seua anàlisi sobre la tasca de l'IMPIVA i del Parc Tecnològic.

Del primer afirma que "és un instrument necessari", però critica al PSOE que no haja dotat l'Institut amb "recursos suficients" per a dissenyar una indústria mitjana i que haja dirigit la seua activitat "més a les empreses que no als sectors".

Pel portaveu del PSOE, Segundo Bru, aquestes crítiques no s'ajusten a la realitat del país i obeeixen als plantejaments "fantasmagòrics" de l'oposició. Segons Bru, aquesta no diu la veritat, perquè "en qualsevol país d'Europa, quan es parla d'un model d'Indústria es parla de la Comunitat Valenciana".

INFRASTRUCTURES DEFICIENTS

L'oposició coincideix a assenyalar que la manca d'una adequada xarxa d'infrastructures ha deixat la indústria del País Valencià en un autèntic abandó.

En aquest sentit, els tres grups responsabilitzen Lerma de no haver pressionat suficient Ferraz (seu del PSOE a Madrid) per superar l'oblit en què l'administració central ha tingut i té el País Valencià. No obstant això, en aquesta critica també hi ha diferències entre la dreta (PP i UV) i Esquerra Unida.

Així, mentre el PP i UV, fan de la reivindicació del TAV un bastió polític, el portaveu d'Esquerra Unida, Albert Taberner, s'inclina pels avantatges que ofereix la velocitat alta (200-250 km/hora) en detriment de l'alta velocitat (TAV). EUPV defensa la primera alternativa "per motius econòmics i medioambientals".

Malgrat tals diferències, Taberner coincideix amb el PP i UV que el País Valencià no pot quedar fora de la xarxa ferroviària europea, però discrepa de la dreta en la seua insistència a estar dins l'alta velocitat espanyola (AVE), cosa que ell considera una actitud "d'orgull de la política pressupostària espanyola que ens pot dur al fracàs".

RAFA GIL

Segundo Bru (PSOE): "L'oposició critica per criticar, perquè sols sap fer catastrofisme."

Taberner assenyala que "l'AVE no significa la solució de tots els problemes infrastructurals que tenim els valencians. No podem demanar l'alta velocitat i deixar de banda les línies de rodalies".

L'ABANDÓ DEL CAMP

Respecte a la política agrària, els grups de l'oposició asseguren que no n'hi ha cap. Per ells, al camp valencià, li ha tocat la pitjor part de la integració espanyola en el Mercat Comú. Segons el portaveu del PP, Pedro Agramunt, la "Generalitat valenciana no s'ha preocupat del camp ni ha tingut en compte que la major part de la nostra agricultura és a temps parcial", asseveració compartida per Hèctor Villaba. El dirigent regionalista assegura que "la inhibició del govern valencià ha posat el nostre sector agrari d'esquena a una necessària renovació tecnològica i a la professionalització del camp, i s'ha perdut competitivitat respecte a altres agricultures".

RAFA GIL

Hèctor Villalba (UV): "La Generalitat ha deixat l'agricultura valenciana d'esquena a la renovació tecnològica."

Per Taberner, la falta d'una política decida, no sols de la Conselleria d'Agricultura, sinó també del ministeri, ha deixat el camp valencià en una situació molt feble. El portaveu d'EUPV explica que "el Consell té un deute a saldar amb el camp valencià", i que està pendent la redacció d'un projecte de renovació de les estructures agràries. Taberner creu que cal potenciar el món rural, "fomentant turisme a les comarques de l'interior, però menys agressiu amb el medi". La visió que té el portaveu socialista, Segundo Bru és tota un altra. Bru assegura que l'oposició critica per criticar "perquè sols practica el catastrofisme".

Vicent Lafora

La necessitat de renovació va ser l'eix que va travessar moltes de les intervencions, tant des de la taula, com des de la platea. Javier Solana va obrir el foc de l'autocrítica. "Hi ha gent entre nosaltres que s'estima més somniar que no estar desperta". El ministre d'Afers Estrangers va reivindicar l'exigència de donar un sentit nou a la política buscant respostes noves a situacions noves. Referint-se als socialistes, va advertir que "el pitjor que ens pot passar és de pensar-nos que tenim raó perquè en vam tenir". Segons el ministre, "tenim raó perquè ens la guanyem cada dia", i això requereix "canviar el que calgui canviar, i un esforç per a adaptar la casa a les noves situacions". Pasqual Maragall, sense arribar a ser tan explícit com Solana, també es referí a aquesta problemàtica i demanà que "s'identifiquin les causes de la crisi política i que s'actuï en conseqüència". Ell mateix ja assenyalà, emperò, alguns dels possibles *mals* del partit, com "l'obsessió excessiva de pensar que els nostres problemes eren essencials" i el fet que "si tenim una disminució d'influència en determinades capes és perquè tenen unes preocupacions que no són les nostres". La recepta que proposa Maragall és de prioritzar "els temes de lletra menuda i menys les grans operacions". Fèlix Pons, en una intervenció incisiva, va capgirar el perquè de la crisi actual. El president del Congrés dels Diputats va assenyalar que aquesta crisi no és deguda a problemes de les institucions sinó a deficiències dels partits: "Només opcions polítiques ajustades sense prejudicis a la realitat social poden fer operativa la representació política". Segons el socialista mallorquí, les opcions polítiques tenen una excessiva "resistència al canvi" que les allunya de la realitat i provoca una polarització del debat polític entre falses opcions, un perill en el qual també es pot caure des de la "vella esquerra". Pons va advocar perquè "l'esquerra moderna" no es deixi arrossegar per aquesta falsa polarització, i ho eviti "aproximant el llenguatge polític, la programació i l'escenografia a la societat", allunyant les batalles polítiques dels tribunals i reconduint-les al Parlament.

La punta a la necessitat de renovació, la van fer Narcís Serra i Raimon Obiols, però sobretot aquest últim, en els seus discursos de clausura de les jornades. El vice-president del govern espanyol, després de fer un balanç positiu de deu anys de gestió socialista, va demanar diàleg per a afrontar els canvis i proposà d'avançar cap a "un pacte amb la societat sobre els grans

ARXIU

Entre Juan Manuel Eguiagaray i Jordi Solé Tura

El debat sobre l'estat de les autonomies també va ocupar el seu lloc en el marc de les jornades. Va tenir de protagonista destacat el ministre de les Administracions Públiques, Juan Manuel Eguiagaray. La seva intervenció, esdevinguda en el marc de la taula rodona sobre "Sistema polític i societat", va motivar més d'una discrepància entre els assistents, entre els quals, Jordi Solé Tura, que va matisar algunes de les afirmacions del seu company de gabinet.

Eguiagaray va basar la seva intervenció en la tesi que la construcció de l'estat de les autonomies i el procés de modernització de l'estat de les autonomies són dos processos interconnectats –descentralització i funcionalitat– que han de portar a un mateix resultat, "la legitimació de la institució estatal". Això vol dir dues coses: una, "satisfer les aspiracions de la voluntat d'autogovern tot solucionant políticament determinats contenciosos històrics"; dues, "apropar el govern als ciutadans i garantir la necessària cohesió de la institució estatal". La segona, segons el ministre, es més important que no pas la primera, perquè els problemes d'articulació de l'estat "mai en la història no havien estat tan ben resolts com ara". Seguint aquesta argumentació, per Eguiagaray "no té sentit qüestionar permanentment l'estructura bàsica de l'estat" –referència als nacionalistes–, ni tampoc és possible "refundar un estat", –tesi defensada per Pasqual Maragall, que escoltava el ministre des de la primera fila–. El debat s'ha de situar, afirmà, en el "perfeccionament de l'estructura de l'estat i en la legitimació del seu funcionament", ja que la prioritat, avui per avui, és que sigui "eficaç".

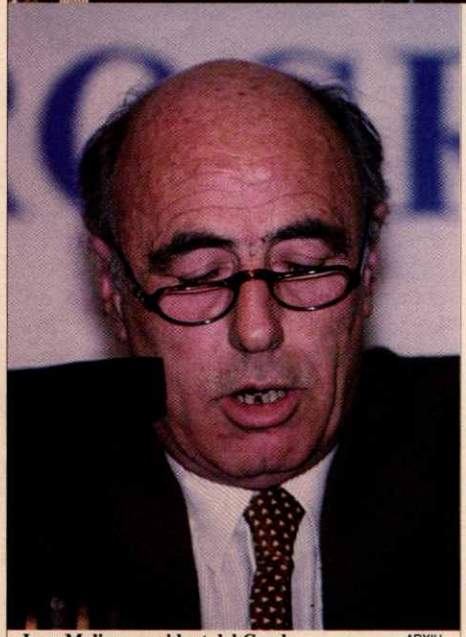
Eguiagaray exemplificà el que ha de ser el debat sobre la construcció de l'estat de les autonomies amb aquesta imatge: "No es pot parlar de ciment, ni de bigues, sinó de l'amplària de les finestres o del color de la façana". Finalment, el ministre d'Administracions Públiques assenyalà tres prioritats del seu departament: equiparació competencial de les comunitats autònomes; privilegiar l'existència de mecanismes de cooperació entre comunitats, i entre comunitats i estat; simplificar l'administració perifèrica de l'estat.

Jordi Solé Tura prengué la paraula en el torn de debat i replicà a Eguiagaray afirmant que encara hi ha alguns aspectes de la construcció de l'estat de les autonomies que no estan resolts. El ministre de Cultura afirmà que, en aquest camí, encara existeixen "desafiaments", però que l'existència de "desconfiances mútues" no permet de "resoldre el problema amb calma". La solució que proposà Solé Tura és d'avançar cap a l'estat federal, cosa que exigeix "mecanismes de cooperació –i, sobretot– un sistema de forces polítiques homogènies a tot el país; dos o tres grans partits amb alternança en el poder". Enllaçant amb el discurs que darrerament promou Felipe González, Solé Tura recordà que, per ara, l'única força política homogènia és el partit socialista i "aquest és el gran problema d'avui que condiciona tota la resta".

P. M.

Javier Solana, ministre d'Afers Estrangers, entre Joan Raventós, president del PSC, i Joan Majó, ex-ministre d'Indústria. ARXIU

Joan Molins, president del Cercle d'Economia. ARXIU

eixos de l'acció política". Entre els eixos de la política socialista per a la propera legislatura situà com a important la dignificació de la política i l'elaboració de propostes polítiques que no siguin "producte d'un laboratori ni retòrica disfressada d'idees, sinó resultat d'un procés de contrast d'idees amb la societat", mitjançant un debat que els socialistes estan "obligats" a provocar. Per la seva banda, un Raimon Obiols reflexiu i pedagògic va demanar diàleg per a elaborar una "nova política", de la qual els socialistes han de treure un nou programa i un partit renovat. Aquesta "nova política", fruit del diàleg, "ha de plantejar respostes honestes, ha d'admetre errors i presentar excuses quan els errors hagin significat problemes morals o materials per a la ciutadania". Per Obiols, el partit socialista ha "governat bé" durant els darrers deu anys, però ara ha de dur a terme, conjuntament amb tota l'esquerra, una "renovació cultural i ideològica", renovació que implica "canviar determinats models d'actuació i de forma del partit". El model de partit d'Obiols és un model que hauria de permetre "la renovació activa, la vida interna dins la cohesió i la recerca permanent de noves formes d'autoorganització". Amb aquesta proposta, el primer secretari dels socialistes catalans traslladava al PSOE els criteris de renovació que ha impulsat dins el PSC.

LA REACTIVACIÓ ECONÒMICA

Parlar de renovació en el fons i en la forma de fer política requeria també parlar dels instruments per a afrontar la crisi econòmica. Dues taules rodones, l'una sobre la competitivitat de l'economia espanyola i l'altra sobre la política industrial en els anys 90, van aportar a les jornades una dimensió econòmica accentuada. El debat va ser abordat des de perspectives diferents: empresarial, sindical, pública, d'acord amb la diversitat que aportaren ponents com Miguel Ángel Fernández Ordóñez, ex-secretari d'Estat d'Economia, Pere Duran Farell, president de Gas Natural, Francisco Fernández Marugán, responsable d'economia del PSOE, Joan Majó, ex-ministre d'Indústria, Ernest Lluch, rector de la UIMP, Joan Molins, president del Cercle d'Economia, Josep Maria Rañé, dirigent de la UGT, o Caludio Aranzadi, ministre d'Indústria.

En ambdues taules, la problemàtica sobre la flexibilització del mercat laboral, la moderació salarial, la necessitat de potenciar polítiques microeconòmiques i els dèficits d'inversió en capital humà, van ser abordades de forma prioritària pels ponents. La intervenció de Duran Farell va destacar per la seva component liberal, quan defensà les "potencialitats creatives" de l'home en el món de l'empresa, en la línia de potenciar la seva "llibertat de decisió i creació", alhora que va emfasitzar l'exigència ètica i solidària dels responsables empresarials. Marugán, en canvi, va defensar el paper intervencionista de l'estat en la regulació de l'activitat econòmica. Molins i Rañé van coincidir, des de la discrepància, en la importància d'establir acords entre el govern i els agents socials a l'hora d'afrontar la competitivitat i els costos que representa la convergència europea, tot i que, en la qüestió de la flexibilització del marc laboral, el sindicalista va voler recordar que tota modificació "o es fa amb consens o crearà tensions". El ministre d'Indústria va defensar una intervenció de l'estat per a crear "un marc més competitiu i més flexible, donant suport a factors de competitivitat". Serra, en el seu discurs de clausura, recollí la voluntat de diàleg dels agents socials i se l'apuntà a l'agenda, però ja avançà que una política de moderació salarial "és bona per al conjunt dels treballadors", perquè, altrament, es col·loca la indústria en una situació de "difícil supervivència".

Reactivar una economia en crisi, renovar un discurs d'esquerres i adaptar el partit en concordança amb la realitat social van ser les preocupacions prioritàries del debat. Un debat en què l'efecte Clinton travessà moltes de les intervencions i en què alguns, especialment els qui venien de Madrid, van trobar el marc adequat per a ser escoltats.

Pere Martí